

נקודה למחשבה

חודש מרחשון

ניתן
לשלוח למערכת:
סיפורי השגחה אישיים,
חידושים שעלו לכם.
יחד, נגדיל תורה
ונאדירה...

להזמנת הספר
"נקודה למחשבה"
0527-696-749

הידעת?
בספר האגור
בהלכות תפילין (ס"ד) כתב
ש"צריך שיקרב הי"ד שברצועה
של יד אצל הבית של יד
בקשירתו ומי שמרחקן
יירחקו חייו
ממנו"

אוהב חידות?
למי נעשה נס ונוצר לו
מקווה פרטי בתוך ביתו?
פתרונות יתקבלו במערכת,
פרס יוגרל בין הפותרים

לקבלת העלון במייל
Nekuda52@gmail.com 92 גליון מס' 92

פתרון החידה הקודמת: במסכת חגיגה (כו.) נאמר "סלמנדרא שתולדת אש היא הסך מדמה אין אור שולטת בו", ופירש רש"י שו" חיה הנבראת מן האור כשבווערין אש במקום אחד שבע שנים תמיד בלי הפסק'.

הוכחה: הרב ד. מורח, נוה יעקב, י-ם.

היום לעשותם

כולם עדים למהפכה שחולל מרן, הראשון לציון הרב עובדיה יוסף זצ"ל, בעולם התורה בכלל, ובהרמת קרן בני ספרד בפרט... מי אם לא מרן, שבזכותו התוודענו ל: חובה לצרוך 'בשר חלק', למושג 'תפילין דרבנו תם', לחומרת צאת שבת ויום הכיפורים בזמן רבנו תם, לברכת הדלקת נרות שבת בצריכה להיאמר קודם ההדלקה, להחזרת עטרת רבנו יוסף קארו ליושנה, לכלל 'כוחא דהיתרא עדיף'... כלונו מכירים את מרן, מי מהספרים, מי מהיכרות אישית, ואין מי שלא מכירו מסיפורים...

כל נברא ניחן ביכולות, כשרונות ומעלות, לכל אדם ניתנו כלים, השאלה היא לאן הוא מנתב אותם, באיזה אפיק הוא משקיע אותם, אך המיוחדות של מרן היתה שהוא התאמץ לחלוש ולהצטיין בכל נושא אפשרי, לא רק בתחום הלימודי-תורני ובהתמדה אלא בכל עניין... לא בכדי, הרב אזרחי שליט"א בהספידו את מרן אמר ש"מרן זכה, וכבר בהיותו ילד, עובדיה יוסף, הוא ידע, גילה וראה את מרן הרב עובדיה שטמון בו"...

לפני שנפנה את אור הזרקורים לעובדות מרשימות מחיי מרן, נפתח בדבר תורה של מרן, שהביא את דברי רש"י (בראשית כו, כט) "צדיקים - תחילתם ייסורים וסופם שלווה, רשעים - תחילתם שלווה וסופם ייסורים", והוסיף על זה מרן, אם פגשת זקן בפרשת דרכים והוא מראה לך הדרך: שמאלה - דרך ישרה ואחר כך תחתים. ימינה - דרך תחתים ואחר כך ישרה. אם האדם הינו חכם, יבחר בדרך ימין, ואם הוא כסיל יבחר בדרך שמאל. אבל, ידע שזוהי דרך הליכה בלי חזרה, כי חושב את עצמו יותר חכם מהזקן. וידוע המעשה עם החתם סופר שרצה ללכת עם אביו לטבול במקווה. שכבת קרח עבה כסתה את המקווה, על כן בכל פעם שהיה מכניס אבר מגופו לטבול, היה צועק "איי, איי, איי", לבסוף כשיצא מהמקווה נאנח אנחת רווחה גדולה מאוד "הא, הא, הא". אמר לו אביו "רוואה אתה בני, זהו ההבדל בין צדיקים לרשעים. הרשעים בעולם הזה משמיעים כל הזמן אנחות רווחה "הא, הא, הא", אבל סופם לצעוק "איי, איי". ואילו הצדיקים לעומתם, צועקים ונאנחים בעולם הזה "איי, איי, איי", אבל בעולם הבא עתידים הם להשמיע אנחת רווחה "הא, הא, הא"...

כך היה מרן שחי את הפסוק "היום לעשותם", האומר שבעולם הזה יש לעשות ולפעול, ואין לנו... להתמקד בעתיד ולא להתרפות בהווה... בשל כך למרות העומס הציבורי שנשא, הרב לא התחמק מתפקידים... כמו שסיפר הרב ישראל מאיר לאו שליט"א, שכאשר מונה מרן לרב ראשי לתל אביב, הוא קודם-כל אסף את כל הרבנים, כמאה במספר, ואמר להם "בכל תל אביב הגדולה יש בסך הכל ששה מקוואות. וזה מצב שלא יתכן! אין כמעט מודעות לטהרה. על כן החלטתי לבחור שלושה רבנים שיעברו משכונה לשכונה ויחזקו את הענין של הטהרה, ובנוסף נקים עוד מקוואות". ובתוך כדי דיבור, בחר מרן את הרב לאו ועוד רב נוסף, ואמר "רבתי! האסיפה הסתיימה, כל טוב לכם". מיד האירו לו "כבוד הרב אמר שיש לבחור שלושה רבנים, אך הרב

בחר רק שניים?", אמר להם מרן "מה יש? אתם רוצים לקחת ממני את המצוה! אני השלישי!..."

הרב והרבנית תמיד הסתכלו למרחוק, מה שהביא להקמת ישיבת 'חזון עובדיה'... בוקר אחד לאחר תפילת שחרית, מרן ביקש מר' שלום סעדון להתלוות אליו לביתו ואמר לו "תראה, אתמול הרבנית פנתה אליי ואמרה לי 'כבוד הרב, כמו שאתה יודע אין לי בעולמי כלום מלבד התורה. יש לי חסכוניות בבגד, ובשביל מה אני צריכה אותם? וכי אני לוקחת איתי כסף לעולם הבא?! אני אשמח שיצחק (בנו, מרן הראשון לציון שליט"א) יפתח בזה ישיבה. בבקשה תקרא לר' שלום, ותגיד לו שיקח את כל החסכוניות שלי ויבנה ליצחק ישיבה, ואני' המשיך מרן, "הסכמתי איתה. היא צודקת! ואם היא אומרת כך, גם אני מעביר את החסכוניות שלי לטובת הקמת הישיבה"... נו, מי מאיתנו יותר על כל החסכוניות שלו להקמת ישיבה או שיעור תורה... כמובן, שמי שאין לו חסכוניות מיד יאמר "אני הייתי נותן", אלא שבשעת מעשה, וכשיש לו מנה, רוצה מאתיים, זה טיפ-טיפה יותר קשה...

וכמו שראיתם, גם הרבנית ניחנה באהבת תורה ובעוזות דקדושה... שכן מנהגה של הרבנית ע"ה, היה מאז ומתמיד לא להפריע למרן זצ"ל בזמן הלימוד, למעט בדבר אחד, אם הגיעה שאלה ב'טהרת המשפחה', שנשאלה בטלפון או בעל פה. אגב, באחד הימים ראש הממשלה דאז, יצחק שמיר, ביקר את מרן בביתו, ודן עמו בעניין מסוים. והנה, באמצע הביקור הגיעה שאלה דחופה בטלפון בעניין טהרת המשפחה. הרבנית ע"ה לא היססה, היא נכנסה באמצע הפגישה, מול ראש הממשלה, הגישה למרן את השפופרת ואמרה "שאלה דחופה בטהרת המשפחה!", מרן [שלא חלק על המעשה] נטל את השפופרת, הקשיב לשאלה, ענה, ואחר כך התפנה שנית להמשך הפגישה עם ראש הממשלה. וזה לא נגמר בזה, כשראש הממשלה יצחק שמיר התקשר, ואמר שהוא מבקש לדבר עם מרן בדחיפות, הרבנית אמרה לו "הרב לומד! וכשהוא לומד אין להפריע לרב!" וניתקה...

הדאגה היתה הדדית ביניהם, גם מרן דאג לרבנית ביותר... באחד ממסעותיו הרבים של מרן, לעיר נתניה, מרן התכבד בסנדקאות. והנה, בטרם הכנסו אל הברית, הוא עצר וביקש מהנהג "אברהם, תתקשר לרבנית, תגיד לה שהגענו לברית בנתניה". וכן מיד לאחר הברית, בדרך לבית החולים 'לניאדו' ליעוץ רפואי הלכתי וכן לטקס סיום קורס אחיות, מרן ביקש "אברהם, תתקשר לרבנית, תגיד לה שנוסעים ללניאדו". וכן כשהגיעו לשם, "אברהם, תגיד לה שהגענו ללניאדו". מרן עשה זאת כי ידע שהרבנית יושבת לבד, וממתינה לו שיחזור. לאחר שלוש שעות, מרן יצא מ'לניאדו' והורה לנהג "אברהם, תתקשר ותאמר לה שאנחנו בדרך לאדמו"ר מצאנז", וכך בכל מקום. ויותר מזה, לקראת חצות לילה אמר מרן "יש אזכרה למישהו באבן יהודה, ויש לי הכרת הטוב אליו, נלך לשם". ביציאה לכיוון ירושלים, אמר מרן "אברהם, איפה התפוזים שהרבנית שלחה לנו לדרך? צריך לאכול אותם, שחם ושלוש היא לא תקפיד עלינו שלא אכלנו את מה שהיא שלחה. צריך לתת כבוד לאשה!"

אין אפס, למרן היתה פיקחות מיוחדת... היה זה שבוע קודם שמרן יצא למצרים, בשעה שהגבאי של מרן נכח בחדר. הרב שאל את הרבנית "תבואי איתי למצרים?", והיא ענתה לו "לא, אני מרגישה לא טוב". למחרת, שוב הרב שאל "נו, את באה איתי למצרים?", והיא בשלה "אני מרגישה לא כל כך טוב". וכך שוב ושוב, עד שיומיים קודם מועד הנסיעה הרב ניסה שוב "תבואי איתי?", "אמרת לך, זו טרחה גדולה עבורי". הרב לא ויתר "את זוכרת שהיינו במצרים? היו שם מקוואות, היית שם הבלנית, חיזקת נשים. גרנו פה, גרנו שם, תבואי נזכר בעבר [בימינו קוראים לזה 'טיול שורשים']". והרבנית שוב סירבה. ואז הוא לחש לה בשקט "תגידי, אם אשתו של מובארק תרצה ללחוץ לי את היד, מי ילחץ לה את היד?"... נו, וכי כעת הרבנית יכלה לסרב!...

מרן השתמש בפיקחות הזו גם בענייני בין אדם לחברו... כאשר הוציא הרב פרופסור אברהם סופר את ספרו 'לב אברהם', הוא ערך סעודת הודיה. בסעודה זו נכחו כמעט כל גדולי הדור ובהם מרן. מחבר הספר פנה לכל הרבנים בבקשה, שבדבריהם לא יזכירו בשום אופן את שבח המחבר, ואכן הרבנים נענו לו. אך מרן, שהיה אחרון המברכים, פתח ואמר "הגמרא אומרת 'כל אשר יאמר לך בעל הבית עשה, חוץ מצא', ו'צא' בנימטריא 'עבדיה'. לכן אני רשאי לדבר עליו כמה שאני רוצה", ואז מרן הפליג בשבח המחבר...

מרן ידע לכבד גם כאשר היו דברים שהציקו לו... באחד הימים הגיע אל בית מרן עשיר מארצות הברית, שהביא לרב מתנה. ומה נראה לכם שהעשיר הביא לו? תאמינו או לא, היה זו **טלוויזיה!** [מי העז לתת טלוויזיה לרב עובדיה, אחרי כל המלחמות שלו נגדה]. הרב 'קלט' מיד מה יש בקרטון, אך כיבד אותו ואמר לו "אשריך! תודה רבה לך" והעניק לו כבוד. אלא שבצאתו של האיש מהבית, אמר מרן לסובבים "אללה, תפתחו, תוציאו את זה מהאריזה!", והנה ברגע שהם הוציאו את המכשיר והניחו אותו על הריצפה, מרן בעט בו וניפץ את המסך, והפטיר "אברהם, עכשיו אתה יכול לזרוק את זה לפח"...

דוגמא נוספת, **בערבי פיוט**, מרן הקשיב לפייטנים למרות שפעמים ומרוב בקיאותו המופלגת במקאמים, הקול והביצוע צרם לאוזנו... מה שאין כן בדברים שבקדושה, שם מרן לא נמנע מלהעיר... פעם אחת בתפילת ערבית של ליל פורים, תינוק החל לבכות בעזרת הנשים. מיד לאחר התפילה, מרן פנה לאמו ואמר "גברת, **כשהבן שלך יגדל הוא יהיה חזן טוב**, יש לו טונים גבוהים, בינתיים הוא מפריע, בבקשה להוציא אותו מבית הכנסת". במקרה דומה, מרן פנה לאם תינוק ואמר "גברת, **כאן זה בית כנסת, פה זה לא יוצי'**" (גני ילדים של עמותת שנקראת יוצי'), בבקשה לא להביא ילדים..."

הדרך להצלחה, רצופה מריכוז בכל מעשה, שכן מרן השתדל לעשות כל דבר על הצד הטוב ביותר... **זמן תפילה** הוא זמן תפילה, שיחה עם בורא עולם, מבלי לעיין בספר, בחזרת הש"ץ היה עוקב אחר הש"ץ מתוך סידור, ולא מדבר כלל. **זמן אכילה** הוא זמן אכילה, מבלי לעיין בספר וכדו'. **בכנסים ועצרות** מרן היה מקשיב לדוברים ובכך מראה הערכה, אלא אם כן זה ספר של המדבר, שהונח לפניו, שמתוך כבוד מרן היה מעיין בו. ואת עלית על כולנה, **זמן הלימוד** של מרן, היה קודש קודשים, אין להפריע, ראשו ורובו בסוגיה, ריכוז ומיצוי הכוחות והתעלמות מהסובב אותו... בניצול כל דקה, בטענה שלימודו הוא בשביל הכלל, ועל כן כל רגע של הפסק זה בגדר 'ביטול תורה דרבים'...

כי הרב חי ולמד בשביל אחרים... כידוע, בכל ליל שבת מרן היה מוסר שיעור בישיבת "פורת יוסף" ואולה בשעה 20:00 בערב עד השעה 22:00, ולאחר מכן היו שרים פיוטים ומסיימים ב-22:20. ערב שבת אחד, הסכים מרן לבוא לשכונת רוממה, לבית הכנסת שבנה אחיו, ר' נעים, ולמסור שיעור בין מנחה לערבית. בית הכנסת היה מלא מפה לפה, לאחר השיעור מרן ניגש כשליח ציבור ערבית, ובשעה 20:00 הסתיימה התפילה. מרן מיד שלח את בנו רבי יעקב הביתה, על מנת שיקדש לבני הבית ויסעדו סעודת ליל שבת. לעומת זאת, מרן בעצמו צעד בזריזות לישיבת פורת יוסף, לשיעורו הקבוע. בהגיעו באיחור של חצי שעה, מרן התנצל בפני הקהל על האיחור, ואמר שלכן הפעם השיעור ימשך עד השעה 22:30. וכאן ראתה יד ה', בשעה 22:20 בדיוק התמוטטה הקומה הנוספת של ישיבת פורת יוסף, שהיתה אז בבנייה, אבנים עפו לכל הכיוונים, ובהשגחה פרטית אף אחד מיושבי השיעור של מרן לא נפגע, ואפילו לא שריטה קלה. בהלה גדולה התעוררה במקום, אך מרן מיד היסה את כולם, הגביה קולו והכריז "השיעור נמשך כרגיל, אף אחד לא זז! יש לנו 10 דקות!". ואכן בשעה 22:30 סיים מרן את השיעור, והקהל שרו כהרגלם מידי שבת, ובשעה 22:45 הם נשארו את מרן בידיהם בזהירות מעל כל האבנים עד היציאה מהישיבה. כך שרק בשעה 23:45 הגיע מרן לביתו וערך קידוש וסעודת ליל שבת... ממש לוותר על החיים האישיים בשביל עם ישראל... וכן היה מוותר על הכבוד שלו בשביל עולם התורה... כאותו ראש ישיבה ידוע בירושלים, שאמור היה לערוך דינר לישיבתו בארצות הברית. יום לפני הדינר, שכידוע כרוך בהכנות רבות, הודיעו המארגנים לראש הישיבה, שכיון ששמעו

שהוא וסיעתו חולקים על מרן, אין טעם שיבוא לערוך את הדינר, כי המוזמנים לא יבואו לתרום למי ש'יוצא' נגד מרן [אגב, מי שעזר, תמך ודאג להשיג תורם כדי לבנות את אותה ישיבה, היה לא אחר מאשר מרן...]. והנה, הדבר נודע למרן, הדבר נודע למרן והכאיב לו. מרן מיד חיגי לאחד מראשי הקהל שבארה"ב, שהיה בין אלו שרצו לבטל את הדינר, והוכיח אותו "מה אתם מכניסים את הראש שלכם בעניינים כאלה?! מה זה עסקכם?! אם אתם רוצים לתרום לעולם התורה, תתרמו ואל תתעסקו בדברים אחרים", ואח"כ הוסיף מרן ואמר "בקיצור, אני אוסר עליכם לבטל את הדינר!"...

לאחר שמרן פרסם את החובה לרכוש 'בשר חלק', מקורביו הציעו לו לייבא לארץ בשר חלק, על מנת שלאברכים ולמשפחות נזקקות יהיה יותר קל בהוצאות הקניות לפני החגים, ומרן הסכים. לאחר השגת האישורים של משרד המסחר והתעשייה וכן הרבנות הראשית, הוקם צוות של שוחטים ובודקים ע"י מרן ע"ה ולהבדיל הרב מאיה שליט"א. והנה כאשר הבשר היה בדרך, מרן מיד שאל "נו, כעת באיזה מחיר אתם רוצים למכור את הבשר?", ר' שלום סעדון ענה לו "15 ש", הרב, שלא אהב את המחיר אמר "אל תחשוב על הבטן שלך, מדובר על משפחות נצרכות, תמכור ב-11 ש", "אבל כבוד הרב, לי זה עולה 11 ש!", "אין בעיה, אז תמכור ב-12 ש", ולא יותר!". "אבל כבוד הרב, תחשוב שאם נוסף עוד כמה שקלים זה יכול לממן לנו את כל עלויות הלוויין לשנה שלימה. לא חבל שנפסיד את הסכום הזה?", "אמרת לך, אתה חושב על הבטן שלך. דע לך, כי אם תמכור יותר מ-12 ש לק"ג בשר, אני אוציא מודעות נגדכם, שאני לא מכיר בכס!"...

הרי בימים הקשים של עם ישראל, בעיצומה של מלחמת יום הכיפורים, כאשר כוחות האויב שעטו לתוך מדינת ישראל, מרן עורר את העם לתפילה זעקה ותחנונים לפני בורא עולם שיחוס על עמו, ולא רק שמרן דרבן להתפלל אלא מרן יצא לשטח, ועבר בין החיילים במקומות שונים, תוך שהוא מסכן את עצמו. שם הוא דיבר על ליבם, והפיח בהם רוח של אמונה ותקווה, שהקב"ה לא יעזוב את עמו בעת צרה. גם לאחר המלחמה, מרן שינס מותניו לטפל בנושא העגונות. בשעה שגדולי הדור חששו לגעת בנושא כאוב זה מגודל האחריות, הקושי הרב והמעמסה הכבדה, המורכבת מריבוי העגונות, 970 במספר, וכן ממורכבות הנושא, לאור העובדה שהיה קשה להשיג עדויות וממצאים, על מנת להגיע לפסק ברור. והנה מרן הקים בית דין בראשותו, שיטפל וישא ויתן בכל אחד מן המקרים. היו אלו ימים קשים ביותר למרן, ימים של בכי שסיכן את בריאותו, שעה שמרן לן בעומקה של הלכה. היו באים אליו מפקדים וחיילים, מומחים ורופאים מהצבא, מהמשטרה, מכווחות הבטחון והרפואה, כשהוא בודק בכל מקרה ומצרף ממצאים ועדויות אחת לאחת, ומקשה ומכביד על העדים להוציא פסק הלכתי ברור וחד, שאין לו עוררין. שבסופו הגיע לתוצאה מדהימה: **התרת כל 970 העגונות. פסיקה ברורה, כך ששום בעל לא חוזר**... מי שראה את מרן ראה מנהיג אמיתי, שכואב את כאבו של העם, את כאבן של העגונות, היתומים והמשפחות, ופועל כפי יכולתו, העיקר שתבוא תועלת לעם ישראל...

אין פלא שגדולי הדור האמיתיים העריכו אותו... לפני כחמישים שנה, בא אחד לפני הגאון חכם בן ציון אבא שאול זצ"ל בבקשה שיחווה דעתו על מזווה. הרב נהנה מאוד ושיבח את הכתב, לפתע שאל הרב "מי הסופר?", אמר לו האיש "סופר פלוני". אמר לו הרב "תקח, תקח אותה, היא פסולה!". לתדהמתו של השואל "מדוע היא פסולה?", אמר לו הרב בוז הלשון "הסופר הזה מדבר על חכם עובדיה, אז הוא אפיקורס, והמזווה שלו פסולה!"...

וכל זה בשעה שהעולם החיצוני מביזם אותו... כידוע, למרן היתה תוכנית ברדיו בשם 'פינת ההלכה', אותה הוא היה מגיש מידי ערב שבת. לפינה זו היה מאזין גם הרב שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל. כעת, נחשו, כמה מרן היה מקבל על התוכנית? ר' שלום סעדון מספר שמרן שלח אותו להפקיד שני **צ'קים כאלו, אחד על סך 9.09 ש והשני 54.65 ש** (תמונה של הצ'ק מובאת בספרו). לא בכדי, מרן הגיש לו את הצ'קים והפטיר "מתנתם מועטה וחרפתם מרובה..."

ואיך אפשר שלא להזכיר את מידת הכרת הטוב שבו... שכידוע, אנשי הקהילה הפרסית בשכונת הבורכים תמכו כספית במרן בצעירותו. אלא שהרב לא נשאר חייב, **אשר ערך רשימה של כל תומך ואת הסכום שנתן, במשך עשרות בשנים**. כאשר רווח לרב, הוא שלח שלוחים והוא הרשימה הזו ועם כסף, להחזיר לכל אחד את מה שנתן, שכן כעת רווח לו והוא לא רוצה להיות חייב, ולמרות שהכסף ניתן לו במתנה ולא בהלוואה. בנוסף לכך, גם כאשר הרב ישראל מאיר לאו שליט"א ורבי אריה דרעי העלו רעיון והציעו להעביר את השיעור השבועי של מרן מבית הכנסת היזדים לבית הכנסת הגדול בירושלים, בטענה שזה מקום מכובד יותר, הרב סירב וגנז את הרעיון, מרוב הכרת הטוב שהיתה לו לעדה הפרסית... (ערך מהספר 'מלך השלום שלו', ל' שלום סעדון). 'יהי רצון שנסגל לעצמנו אפילו מעט מזעיר מפועלו והיה זה שכרנו, ונזכה "היום לעשותם!"

ליוזוג הגון- הילה בת אלינור, ליאל בת איריס, שירה בת רומנה, יוסף חיים יקותיאל בן שרה, טל טלי בת שושנה. להצלחת- אליה בת איריס, נתיב בת איריס. לרפוא-ש- אמ"ר יצחק בן טוביה, אמ"ר שרה חיה בת נעמה.